

Jens Weidmann, cap del Bundesbank.

Jens Weidmann, el president del Bundesbank, intenta forçar un canvi en la política monetària europea amb una claredat poc habitual. Entre els membres del consell del banc central alemany, creix el temor de veure's degradats a una eina de les autoritats de la UE.

Jens Weidmann ho veia venir, però ha de fer la broma. S'ho deu, a ell mateix, i al seu nou càrrec com a president del Bundesbank. "Heu deixat expressament tot aquest espai entre nosaltres?", pregunta al ministre de Finances, Wolfgang Schäuble, amb un somriure insolent. La tarima que es va construir fa poc per a la conferència de premsa de tots dos a Washington és realment ampla. Entre el ministre i el president del banc central alemany hi cabrien ben bé dues o tres persones. Schäuble calcula la distància i respon: "Ho hem fet per la vostra independència." El ministre fa un riure forçat.

Alemanya viu amb sorpresa un impressionant canvi de papers polítics. Durant cinc anys, Wiedmann va treballar per a la cancellera Angela Merkel com a assessor econòmic fidel, de vegades massa aplicat. Ara, en el càrrec de president del Bundesbank, és

L'últim falcó

un adversari implacable. Weidmann qualifica la resolució per al salvament de l'euro d'"inconsistent" i "molt arriscada", demana canvis en la política monetària de Berlín i advoca pels "principis de la política d'estabilitat del Bundesbank", en lluita contra la direcció del Banc Central Europeu (BCE), que també és a Alemanya, a Frankfurt.

Fa mesos que es va forjant un greu conflicte darrere la façana de vidre del BCE. El cap de la institució, Jean-Claude Trichet, i la majoria dels seus col·legues estan disposats a ajudar els ministres d'Economia de la Unió Euro-

pea i comprar a l'engròs deute d'estats europeus com ara Grècia, Portugal i Itàlia. Weidmann ho considera un finançament il·lícit i s'hi mostra radicalment contrari. És l'últim falcó de l'estabilitat monetària.

El seu predecessor, Axel Weber, i l'anterior cap del consell del BCE, Jürgen Stark, van dimitir en aquella lluita, perquè cada vegada es trobaven més sols mantenint el mateix rumb. Weidmann, en canvi, vol que el conflicte es mantingui, i que sigui de domini públic. Pronuncia conferències i concedeix entrevistes, va irritar els ministres d'Economia europeus en l'última cimera a Wrocław (Polònia) i té converses molts serioses amb la comissió de pressupostos del parlament alemany. Weidmann, amb una campanya insòlita, intenta que els principis de la política monetària alemanya comptin de nou amb una majoria al consell de BCE.

Que el president del Bundesbank sigui el líder de l'oposició en política monetària és un fet molt inhabitual en el món dels líders dels banc emissors, un món en què hom prefereix que les decisions fonamentals no surtin directament a la llum. El joc que ha començat Weidmann és molt arriscat. Si s'imposa, el Banc Central Europeu podria sortir reforçat de la seva crisi més greu. Si Weidmann fracassa, les posicions del Bundesbank en política monetària probablement quedaran enterrades. "Tant de bo que Weidmann tingui èxit", diu el cap del Deutsche Bank, Thomas Mayer. "Però no m'hi jugaria pas res."

Els aliats de Weidmann. L'aplau-diment que l'opinió pública alemanya dedica aquests dies al jove cap del Bundesbank podria acabar essent perillós. Ara és la nova estrella de la crisi de l'euro. Recentment, Weidmann va aparèixer en una sala plena de gom a gom de l'elegant Hotel Barceló de Colònia. L'associació d'empreses familiars d'Alemanya l'hi havia convidat. Dotzenes de caps d'empresa seien en cadires amb marc daurat mentre el president de l'associació, Lutz Goebel, cap d'una empresa dedicada al món del motor, s'encarregava d'animar l'acte afirmant que alguns dels candidats de la crisi de l'euro no tenen "cap model

d'empresa" mentre que el govern no para de "llençar uns bons diners".

La veu de Weidmann també va sonar amb força quan s'acostava als paràgrafs clau del seu discurs de 23 pàgines. El balanç del BCE després de la compra de deute públic està "afeixugat amb un risc considerable" i, per tant, s'hauria de decidir a no ampliar-lo "de cap manera". "Amb partidaris o sense", continuava dient, "la meua posició no canviarà". Aquesta proclama provoca una ovació tronadora. Weidmann representa un paper que no li va totalment a mida. Aquest economista d'èxit, sempre amb una impecable clenxa al costat, és la imatge del tecnòcrata fred que en la seva carrera ascendent –de cap de departament del Bundesbank a alt funcionari del govern alemany– sempre havia entès que ni una persona ni les seves opinions no havien ser mai el centre d'atenció.

Ara és el crític més influent de l'estratègia de rescat de Merkel. Per això la cancellera segueix la campanya del seu antic assessor des d'una freda distància. Merkel no té res contra el fet que Weidmann defensi la posició tradicional del Bundesbank des del nou càrrec, però no li vol donar suport. Al contrari, diuen al seu entorn: els caps de govern europeus van mostrar-se clarament a favor de les accions de rescat del Banc Central a l'última cimera.

Weidmann ha de trobar partidaris dins el consell del BCE. No s'ha pas de descartar, perquè entre els polítics monetaris de Frankfurt també hi ha un cert malestar després de la darrera adquisició de deute. A començament d'agost, el BCE va decidir que, a més del deute grec, portuguès i irlandès, també en compraria d'italià. La intenció d'aquesta mesura era espantar els especuladors i reduir els interessos dels crèdit estatal de Roma. Però els guardians de la moneda tenen por d'anar llençant diners en un pou sense fons. Fins ara, el BCE ja ha gastat més de 150.000 milions d'euros en l'adquisició de deute públic, però no es veu enlloc l'èxit de l'operació.

Cada vegada que els corredors de valors de Trichet aturen les compres, els interessos tornen a pujar, per la qual cosa l'ajut previst esdevé una subvenció a llarg termini. El nou fons de rescat de l'euro, el Fons Europeu d'Estabilitat

Financera (FEEF), que serà operatiu a partir de mitjan octubre, tampoc no canviarà gran cosa, i les sumes que requereixen uns ajuts continuats a favor de Roma són massa altes. "Si el FEEF compra deute italià per valor de 50.000 milions d'euros, una bona part dels recursos que encara són lliures s'esgotaran i no s'aconseguirà res als mercats", diu Michael Heise, cap del gegant de les assegurances Allianz. No són pas pocs els banquers dels bancs emissors que temen que els líders de la Unió Europa renovaran aviat el BCE per a poder tenir-hi accés.

Contrapropostes. El secretari del Tresor dels Estats Units, Timothy Geithner, ja ho ha fet. A la cimera amb els seus col·legues europeus, el polític nord-americà va exigir que s'establís una llicència bancària per al nou fons de rescat. En una sessió recent del Fons Monetari Internacional (FMI) i del Banc Mundial a Washington es va debatre aquesta proposta. Fins i tot el ministre alemany Schäuble vol rumiar-s'ho. Si el model es portés a la pràctica, el FEEF podria comprar deute a gran escala, dipositar-la al BCE com a garantia i rebre nous diners amb els quals podria adquirir més deute.

Però allò que Geithner i el govern dels Estats Units veuen com una solució elegant de la crisi de l'euro, per a defensors de l'estabilitat com

Weidmann és un panorama horrorós. El "finançament estatal monetari" quedaria "establert", va advertir fa poques setmanes el president del Bundesbank a la comissió pressupostària. El ministre d'Economia de Luxemburg, Luc Frieden, tampoc no n'espera gaire, d'aquesta última proposta. El fons de rescat previst del FEEF hauria d'alliberar el BCE de "la necessitat de comprar deute estatal".

Un altre factor és que els economistes no veuen Itàlia com un candidat a fer fallida. És un país que disposa d'una indústria forta, posseeix desenes de milers d'empreses amb bona salut i, comparat amb alguns altres, és poc endeutat. Una gran part del deute d'Itàlia ve dels seus mateixos ciutadans, i això tampoc no sembla que hagués de canviar si el president del govern, Silvio Berlusconi, intentés seriosament de recaptar els impostos endarrerits als seus compatriotes. Però el polític conservador troba que és més còmode obrir l'aixeta de les institucions europees, tal com el ministre d'Economia, Giulio Tremonti, va declarar sense embuts. Si ja hi hagués una important quantitat d'eurobons, segons els càlculs de Tremonti, a Itàlia ja no caldria portar a terme programes d'estalvi.

No sorprèn, doncs, que els membres del BCE vagin perdent la paciència. No volen continuar netejant allò que fan els polítics incompetents i cerquen l'oportunitat de demostrar la seva independència. La paciència minva a mesura que augmenten les oportunitats de Weidmann de trobar suport en la seva campanya. Fa poc es va reunir amb partidaris potencials a la localitat alemanya d'Eltville, on també havien estat convidats tots els membres del consell de BCE, que s'havien mostrat receptius a la posició alemanya, com ara els caps dels bancs centrals de Luxemburg, Yves Merch; d'Holanda, Klaas Not; i d'Àustria, Ewald Nowotny.

A la trobada va faltar-hi un altre partidari de Weidmann. En aquell moment era al seient 10 H del vol 418 de Lufthansa de Frankfurt amb destinació a Washington, a la sessió de l'FMI. Jörg Asmussen continua treballant com a secretari d'estat del ministre Schäuble, però l'any que ve serà el successor del cap del BCE, Jürgen Stark, que va dimitir. Encara que en públic no ho re-

EL TEMPS
El secretari del Tresor dels EUA, Timothy Geithner, i la cap de l'FMI, Christine Lagarde.

coneix, Asmussen no deixa cap dubte que Weidmann hi ha trobat un aliat. La coincidència de la política monetària i la financera que caracteritza les accions de rescat de l'eurozona li sembla un horror.

Tot esperant Super-Mario. Mentre Trichet ocupi aquest càrrec, a la cúpula del Banc Central tampoc no hi haurà gaires canvis. Fa poc, el cap del BCE va tenir un rampell de cinc minuts en una conferència de premsa en la qual va explicar les molèsties que li causava l'oposició dels alemanys. Durant tretze anys havia aconseguit l'estabilitat dels preus, i de manera "impecable, impecable", deia Trichet enfurismat, que voldria "sentir les felicitacions". Però en lloc de rebre felicitacions, els alemanys fins i tot el volen portar als tribunals per unes adquisicions de deute polèmiques. Amb una denúncia al Tribunal de la Unió Europea, el catedràtic d'economia berlinès Markus Kerber vol que les adquisicions es declarin nul·les i privar-les de tot futur.

Ben Bernanke i Jean-Claude Trichet, caps dels bancs centrals dels EUA i d'Europa.

Segons el punt de vista de Kerber, el BCE ha contravingut els articles des del 123 fins al 125 del tractat sobre el funcionament de la Unió Europea. "Tant l'execució del programa del

mercat de valors com la suspensió dels valors mínims de solvència dels bancs centrals de Grècia, Irlanda i Portugal per a emetre deute públic" contravenen la prohibició d'adquirir títols estatals, diu l'escrit de demanda de Kerber.

Però la resolució del conflicte tindrà poc a veure amb la decisió d'un tribunal. És una tasca que correspon principalment al successor de Trichet, el governador del Banc d'Itàlia, Mario Draghi. A començament de novembre ocuparà el càrrec al BCE i haurà de demostrar la seva independència, sobretot respecte al govern de Roma. Weidmann i Asmussen ja han preparat la nova constel·lació. Al marge de la reunió de l'FMI i el Banc Mundial, van trobar-se al bar de l'hotel Ritz-Carlton amb el professor a la classe del qual havien coincidit tots dos: Axel Weber, el predecessor de Weidmann.

Peter Müller, Christian Reiermann, Michael Sauga, Christoph Schult, Anne Seith

Traducció de David Egea

Unnim

banca de proximitat

Hi ha coses que no canvien mai.

Des que els teus pares et llegien contes per anar a dormir, fins ara que tu ho fas amb els teus fills, moltes coses han anat canviant. Però, en el fons, el que de veritat importa, es manté igual.

A Unnim seguim fent el que hem fet sempre. Ser a prop teu, cada dia.

